

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Szófogadás

Arról még nem is beszéltem nektek, hogy igen sokat vándoroltam. Főképpen azért, mert nagyon szeretek gyalogszerrel utazni – alaposan megnézegetni a különböző vidékeket –, közlőrl megismerkedni hegyekkel, erdőkkel, patakokkal. De vándoroltam azért is, hogy különleges gyógynövényeket gyűjtssek, mert amint tudjátok, én mostanában is csak úgy melleleg mesélgetek nektek. Főfoglalkozásom a gyógynövények gyűjtése. Persze, ha még nem szóltam is akkoriban a gyerekekhez a rádióban, már akkor is szívesen elegyedtem gyerekek közé. Ők is maguk közé tartozónak ismertek el engem, és gyakran fordultak hozzám tanácsért. Több esetben sikerült is segítenem ügyes-bajos dolgaikban. Ennek a híre elterjedt, vándorlásaimban előttem járt, és a gyerekek várták, hogy az ő falujukba is elvetődjem. Az is előfordult, hogy már a falu végén vártak rám, és ötenhatan is azt kívánták, hogy az ő szüleiknél szálljak meg éjszakára. Ilyenkor én mindig beszélgettem velük egy kicsit, és csak a beszélgetés után határoztam el, melyiküknél éjszakázom. Mert igyekeztem mindig ott megszállni, ahol leginkább szükség volt a segítségemre. Így választottam ki egyszer egy falucskában a nyolc esztendő Erzsikét is.

Erzsike ugyanis ezt mondotta: „Jaj, Moha bácsi, annyi bajom van a kisöcsémell! Nem fogad szót nekem. Pedig én is csak olyasmikre figyelmeztetem, amikre édesapám meg édesanyám is fi-

gyelmeztetni szokta. Akkor hát nekem miért nem fogad szót?” Ezt válaszoltam: „No, Erzsikém, nálatok szállok meg, és megtanítalak rá, mit kell tenned, hogy neked is ugyanúgy szót fogadjon az öcsikéd, mint a szüleidnek.” Persze sejtettem én már akkor, mi lehet az oka, hogy Erzsikének nem fogad szót az öcskös. Minthogy azonban csak sejtettem, éreztem, de nem tudtam, meg kellett bizonyosodnom róla.

Abba a faluba kora délután érkeztem, munkaidőben. Erzsikééknél tehát nem volt más odahaza, csak a gyerekek nagymamája, meg Erzsike kisöccse, Pityu. Amikor a kerítésük elé értünk, Erzsike így szólt hozzám: „Lessük meg Pityut, tessék egy kicsit hátra maradni!” Megálltam hát a bokrok mögött, Erzsike meg bekémlt az udvarra, s egyszerre csak haragosan felkiáltott: „Pityu! Hányszor megmondtam már, hogy zsebkendő nélkül ne nyúl az orrodhoz!” Pityunak azonban kisebb gondja is nagyobb volt, mint az, hogy szót fogadjon Erzsikének. Nem vette el

kezét az orrocskájától, és ezt kérdezte: „Moha bácsi nem jött meg?” Ekkor előléptem a bokrok mögül: „Szervusz, Pityu! Megjöttem biz' én! De ha zsebkendő nélkül nyúlkálsz az orrocskádhoz – ejnye-bejnye, csirke csípje –, akkor mindjárt megyek is más faluba!” De eközben már be is mentem az udvarra, hiszen csak tréfálkoztam. Pityu persze igen elszégyellte magát. Háta mögé kapta kezét, szőszke fejecskéjét meg lehajtotta. De eloszlattam én hamarosan a szégyenkezését, és barátkozni kezdtünk. Erzsike azonban zsörtölődött: „Most Moha bácsi is láthatta: hiába mondtam neki, hogy ne nyúljon zsebkendő nélkül az orrához, nem vette elő a zsebkendőjét. Ha édesapám szól rá, szót fogad. Hát mit tegyek, hogy nekem is szót fogadjon?” „Türelem, Erzsikém, türelem. Meg fogom mondani, mit tégy.”

Beléptem a konyhába, megismerkedtem a gyerekek nagymamájával, s az tüstént nekilátott, hogy meggyes lepényt süssön. Persze szabadkoztam: Énrtem ugyan ne fáradjon! Erzsike azonban megrántotta a kabátom ujját: ne ellenezsem a sütést. Láttam rajta, hogy nagyon szereti a meggyes lepényt. Bevezettek az első szobába, megmutatták, hol fogok aludni, letettem a tarisznyámat, s mosdóvizet kértem. Amikor néhány perc múlva felfrissültem kimentem a tornácra, Erzsike már toppantott is haragjában, és folytatta a kiáltást: „Rögtön tessék lejönni! Tudod, hogy nem szabad

polcra állni! És torkoskodni sem!” Hogy torkoskodik Pityu, azt magamtól is kitaláltam volna, mert megszólalt ő is, és hallatszott a beszédén, hogy tele van a szája. Ezt kiabálta: „Hagyj békében! Vigyél még vizet Moha bácsinak!” Erzsike ekkor a konyhaajtó felé tekintett, meglátta, hogy kint állok a tornácon, és már panaszkolt is: „Hát tesszik látni, Moha bácsi? Nem fogad szót nekem! Felállt a polcra, és tömi a szájába a mandulát! Tessék már megmondani: Mit tegyek, hogy szót fogadjon nekem?” De most sem válaszolhattam egyebet, csak ezt: „Türelem, Erzsikém, türelem! Nem vándorolok tovább addig, amíg meg nem mondtam neked, mit tégy.” Ekkor megzörrent a kapu, megérkeztek munkájukból a gyerekek szülei. Megismerkedtünk, engedélyt kértem tőlük is, hogy házukban tölthessek egy vagy két éjszakát, aztán hátrasétáltunk a kertjükbe. Vacsora közben, amikor a gyógynövényekről beszélgettünk, így szóltam: „Ne csodálkozzanak, ha majd reggel, amikor felkelnek, engem már nem találnak itthon. Hajnalban szoktam kimenni a határba. A gyógynövény gyűjtése sok hajladozással jár, hússal könnyebb.” A gyerekek persze tüstént kérték, hogy velem jöhessenek, de nem egyeztem bele: „Aludnotok kell. Majd délután jöttök velem, ide a falu környékére. Reggel távolabbra megyek, nagyon elfáradnátok.”

Másnap reggel valóban még sötéttel felkeltem. Amikor a család felkelt, engem már nem találtak otthon. Mondogatták is: „Be friss törpe ez a Moha bácsi!” A nagymama a konyhában aludt, s igen csodálkozott, hogy nem ébredt fel, amikor elmentem. Végül is abban egyeztek meg, hogy bizonyára az ablakon másztam ki, kíméltem az álmukat. A gyerekek szülei

hamarosan elmentek mezei munkára, s később elment hazulról valamit vásárolni a nagymama is. Minthogy Pityu is utánaaszaladt, csak Erzsike maradt odahaza. Körülbelül fél óra hosszat volt otthon egyedül. Járt a kertben is, az istállóban is, és amikor éppen az istállóból jött vissza a házba, igen nagy ámulattal látta, hogy én ott állok az udvar közepén. „Moha bácsi már megjött? És hogy jött be? Nem is hallottam a kaput.” Huncutul nevetgéltem: „Kicsi vagyok, a kulcslyukon bújtam be.” Ő is nevetett egyet, s ez annyiban maradt.

Dél előtt megnéztem a falut, délután meg kimentem a két gyerekkel a falu környékére. Szétnéztem, miféle gyógynövények teremnek ott. Este pedig vacsora közben megköszöntem az egész családnak a vendégül látást, és bejelentettem, hogy reggel tovább vándorolok. Erzsike kezében megállt a villa, s csak bámult rám. Tudtam, hogy arra gondol: Hát az ígért segítséggel mi lesz? Hiszen

még nem mondtam meg, mit tegyen, hogy neki is szót fogadjon Pityu. Én azonban rámosolyogtam, s így szóltam: „Te, Erzsikém, elkísérhetnél egy darabkán, s beszélgethetnénk.” Úgy is történt. Erzsike elkísért, s én most már kérdés nélkül is beszélni kezdtem: „Most hát megmondom, mit kell tenned, hogy neked is szót fogadjon Pityu. Ha azt akarod, hogy

csak zsebkendővel nyúljon az orrocskájához, akkor te magad se nyúlj soha másképp az orrocskádhoz, csakis zsebkendővel. Ha azt akarod, hogy ne másszék fel a polcra, akkor te magad se másszál fel soha. És ha azt akarod, hogy ne torkoskodjék...” Ekkor azonban közbevágott Erzsike, nagy méltatlankodással: „De Moha bácsi! Hiszen én semmi ilyesmit nem teszek!” Megálltam, és ránéztem: „Ejnye-bejnye, csirke csípje..., hát még hazudsz is? Akkor aztán igazán hiába várod, hogy szót fogadjon neked, Pityu!” Tovább indultam, s Erzsike pirult arccal jött mellettem. Kitalálta tüstént, hogy odahaza maradtam, elbújtam, s meglestem őt. Tudta már, hogy láttam: ő is nyúl zsebkendő nélkül az orrocskájához, és ő is felmászik a polcra titokban, ha nem is manduláért, hanem a meggyes lepényért, amely estéről maradt. Zavarban volt erősen, de kíváncsi is volt, és megkérdezte: „Hol bújt el Moha bácsi?” „A nagymamád ágya alatt a konyhában, hehehe... Nem volt kényelmes a helyem egy csöppet sem, de az eredmény megérte a fáradságot. Mert most legalább meg tudtam mondani, mit tégy, hogy szót fogadjon Pityu. Sose tégy olyasmit, amit neki tiltasz! Akkor tekintélyed lesz előtte, s szót fogad.” Okos kislány volt Erzsike, mert íme ezt felelte: „De Moha bácsi! Hiszen nem tudja Pityu, hogy én is polcra mászom, nem tudja, hogy én is torkoskodom!” Ismét megálltam: „Nem tudja, az igaz. De érzi! Megérzi a viselkedésedből, meghallja a hangodon, meglátja a szemed pillantásán! Semmit se lehet eltitkolni, Erzsikém. Okosabb tehát nem tenni olyasmit, amit titkolni kéne.”

Kísért volna Erzsike még tovább is, de a falu végén elbúcsúztam tőle. Megállt egy kedves kis akácfa alatt, és sokáig integetett utánam.